

Pfv.II.20.271/2013/4.

A Kúria a dr. Csontos János ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Dobi Andrea ügyvéd által képviselt alperes ellen gyermekelhelyezés és járulékai iránt a Kazincbarcikai Városi Bíróságon 3.P.21.242/2011. számon indított és a Miskolci Törvényszék által 1.Pf.21.397/2012/4. számú ítéletével elbírált perében az említett számú jogerős határozat ellen az alperes részéről 45. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 15.000 (tizenötezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak, külön felhívásra 70.000 (hetvenezer) forint le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A peres felek élettársak voltak, kapcsolatukból 2009. február 26. napján P. L. utónevű gyermekük született.

Utolsó közös lakásuk az alperes szüleinek tulajdonát képező K., É. útja 9. II. emelet 11. szám alatti ingatlanban volt.

A felperes a gyermek születését követően gyermekgondozási szabadságon volt, az alperes munkaidő beosztása szerint 24 órát folyamatosan dolgozott, melyet 48 óra pihenőidő követett. Ilyenkor gyakran foglalkozott a gyermekkel és részben ellátta a háztartási teendők egy részét is. A gyermek nevelése terén a peres felek eltérő elveket vallottak. A gyermek születésétől kezdve mindkét szülőhöz kötődött. Az élettársi kapcsolat fennállása alatt az alperesi nagyszülőknél rendszeresen hosszabb időt töltött a gyermek. A felperes I.-n lakó édesanyjával és testvérével nem tartották a kapcsolatot, haragos viszonyban voltak.

A peres felek kapcsolata 2011 nyarának végére meglazult, döntésük alapján 2011 szeptemberében az alperes Írországba ment dolgozni anyagi helyzetük javítása érdekében. Ekkor a felperes a gyermekkel együtt az alperesi szülőkhöz, az alperes apjának szolgálati lakásába költözött.

A peres felek 2011. szeptember 24-e napján költöztek az alperes szüleinek K., Á. fejedelem tér 4. szám alatti szolgálati lakásába azzal, hogy a felperes és a gyermek az alperes külföldi munkavállalása idejére itt lakik.

Az alperes 2011. évi szeptember hó 26. napján ment Írországba dolgozni, ekkor az életközösség véglegesen megszakadt a felek között.

A gyermek 2011. szeptember 5-től K.-n járt óvodába, a szülői értekezleteken a felperes vett részt. 2011. november végén a felperes összeveszett az alperes apjával, melynek következtében a gyermekkel együtt édesanyjához költözött, I.-ra. Az i.-i két szobás, komfortos, előszoba, konyha, fürdőszoba helyiségekből álló ingatlanban a felperes a gyermekkel az egyik szobát használta, a környezete alkalmas volt a gyermek ott történő nevelésére. A felperes a gyermeket I.-n óvodába is beíratta.

2011. november 30. napján az alperes Írországból hazatérve azzal vitte el a gyermeket, hogy 2 nap múlva visszahozza, de ez nem történt meg. 2011. december végén az alperes a felperessel való előzetes egyeztetés nélkül a gyermekkel együtt Írországba ment, tartózkodási helyükről a felperest nem értesítette.

Az elsőfokú bíróság 2012 januárjában ideiglenes intézkedéssel a felperesnél helyezte el a gyermeket, a végrehajtás azonban eredménytelen maradt, miután a gyermek Írországból alperesnél.

A felperes a K.-i Városi Rendőrkapitányságon családi állás megváltoztatása miatt feljelentést tett az alperes ellen, melyet bűncselekmény gyanújának hiányában a rendőrség elutasított.

Az alperes 2012. február 20. napján tért haza Írországból a gyermekkel együtt, kifejezetten a gyermekelhelyezéssel kapcsolatos per miatt.

2012. március 27. napján az elsőfokú bíróság ideiglenes intézkedéssel a gyermeket az alperesnél helyezte el és szabályozta a kapcsolattartást, amelyet az alperes nem biztosított a felperesnek, csak azt ajánlotta fel neki, hogy a szüleinek a lakásában vagy semleges helyen találkozhat a gyermekkel.

2012 májusában a felperes előzetes értesítés nélkül a gyermekkel M.-ra költözött, ahol jelenleg is a F. K. u. 4. szám alatti albérletben lakik.

Az alperes nettó átlagbére 81.657 forint, előadása szerint azonban tényleges jövedelme ennél magasabb.

A felperes édesanyjánál lakik, 68.310 forint havi nettó jövedelemre tesz szert.

Az elsőfokú bíróság a kiskorú gyermeket az alperesnél helyezte el. 2011. december 1. napjától 2012. március 31. napjáig havi 13.000 forint, 2012. április 1. napjától kezdődően havonta a bérköltség, illetve a rendszeres személyi juttatás címén juttatott összes járandósága adóval (adóelőleggel), nyugdíjjárulékkal, egészségbiztosítási járulékkal, magán-nyugdíjpénztári tagdíjjal és munkavállalói járulékkal csökkentett jövedelme 20 %-a, de legalább havi 13.000 forint összegű, valamint személyi jellegű egyéb kifizetésként, illetőleg nem rendszeres személyi juttatásként járó egyéb jövedelme esedékességkori 20 %-os mértékű gyermektartásdíj megfizetésére kötelezte a felperest. A felperes gyermektartásdíj hátralékát 2011. december 1. és 2012. március 31-e közötti időre 52.000 forintban állapította meg, melynek megfizetésére 2012. május 1. napjától kezdődően minden hónap 15-e napjáig előre esedékesen havi 6.500 forintos részletfizetést engedélyezett.

A felperest feljogosította a kiskorú gyermekkel minden páros hét szombati napján reggel 9 órától vasárnap este 18 óráig a kapcsolattartásra, a gyermek átadásának átvételének helyeként az

alperes mindenkori tartózkodási helyét jelölte meg. Kimondta, hogy a felek kölcsönösen kötelesek egymást a kapcsolattartás esetleges akadályáról haladéktalanul tájékoztatni és a felperesnek fel nem róható okból elmaradt kapcsolattartást pótolni kell a következő héten, a szokásos feltételekkel. Az időszakos kapcsolattartás keretében a felperest a páros ünnepek - húsvét, pünkösd, karácsony - második napján, valamint az őszi, téli, tavaszi oktatási szünetek második felében, a nyári szünetben három hét összefüggő időtartamban (megegyezés hiányában július első három hetében) a kezdő nap 9 órájától a záró nap 18 órájáig jogosította fel, melyet minden év május 31. napjáig kötelesek egyeztetni.

Az elsőfokú bíróság döntését alapvetően a pszichológus szakértői véleményre, a tanúvallomásokra és a környezettanulmányokra alapította. Utalt arra, hogy a felperes által sem vitatottan ő volt az, aki a gyermeket az addig megszokott környezetéből 2011. november 25-én kiszakította, és teljesen ismeretlen környezetbe, ismeretlen személyek közé vitte, melynek indokát meg sem kísérelte bizonyítani. Az elsőfokú bíróság a meghallgatott tanúk vallomásának mérlegelésekor figyelemmel volt a hozzátartozói viszonyra és utalt arra, hogy a tanúvallomások az alperesi állításokat alátámasztották, egymással is összhangban voltak. Ez alapján további tanúk meghallgatását mellőzve bizonyítottanak tekintette, hogy a gyermek nagy traumaként élte meg az öt napos i.-i tartózkodást. Ezt az elsőfokú bíróság a felperes terhére értékelte. Az alperes terhére értékelte azt a körülményt, hogy a gyermeket a felperes tudta nélkül vitte Írországba.

Mivel a gyermeket a Csjt. 72/A. §-ának (1) bekezdésére hivatkozással az alperesnél helyezte el, a gyermek tartására a gyermektartásdíj megfizetésére utalással a felperest kötelezte és szabályozta a felperes és a gyermek közötti folyamatos és időszakos kapcsolattartást is.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, melyben az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását, a gyermek nála történő elhelyezését, a jövőre vonatkozóan az alperes havi 20.000 forint gyermektartásdíj megfizetésre kötelezését, valamint a kapcsolattartás szabályozását kérte a kialakult bírói gyakorlatnak megfelelően.

Az alperes az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, utalt arra, hogy édesanyjával együtt M.-ra költözött, a vagyonőrként dolgozik. A másodfokú tárgyaláson csatolta a M.-i Kistérségi Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgáltató Központ által készített környezettanulmányt is.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a kiskorú gyermeket a felperesnél helyezte el, kötelezve az alperest a gyermek 15 napon belüli kiadására. Megállapította, hogy 2012. október 30. napjáig terheli gyermektartásdíj fizetési kötelezettség a felperest. 2012. november 1-től minden hónap 10-e napjáig előre esedékesen havi 20.000 forint gyermektartásdíj megfizetésére kötelezte az alperest.

Ítéletének indokolásában az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást pontosította és kiegészítette. Mellőzte azt az elsőfokú ítéleti megállapítást, hogy a gyermeket a felperes 2011. november végén a megszokott környezetéből szakította ki.

Ítéletének indokolásában a Legfelsőbb Bíróság 17. számú Irányelvére hivatkozással kifejtette, hogy ha valamelyik szülő a másik szülőt akadályozza a kapcsolattartásban, és a másik szülő értesítése nélkül a gyermek helyzetét megváltoztatja, különösen külföldre viszi, ez önmagában a gyermeknevelésre való alkalmatlanságot támasztja alá. Utalt arra, hogy a gyermek megszokott környezete a felek utolsó közös lakása volt, amelyből a gyermeket a felek már akkor kiemelték, amikor az alperes külföldi munkavállalására tekintettel a felperes az alperes szüleihez költözött. Kiemelte, hogy Írországból való hazaérkezését követően az alperes a felperes megtévesztésével vitte el a gyermeket kapcsolattartásra, majd pedig tovább változtatta a gyermek tartózkodási helyét még az országot tekintve is. Miután az alperes Írországból a gyermekkel együtt hazajött, az anya és a gyermek közötti kapcsolattartást megakadályozta. M.-ra költözésével jelentősen megnehezítette a felperes kapcsolattartási jogának gyakorlását.

A másodfokú bíróság ítéletének indokolásában rámutatott, hogy a szakértői vizsgálat időpontjában a gyermek már tartósan az alperes háztartásában élt, így életkoránál fogva nyilvánvaló az alpereshez való erős kötődése.

A másodfokú bíróság a fentiek alapján a felperest alkalmasabbnak tekintette a gyermek nevelésére.

A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, melyben a jogerős ítélet megváltoztatását, az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte azzal, hogy a 2011. december 1-től 2012. október 31-ig terjedő időtartamban a gyermektartásdíjat 13.000 forint határozott összegben, majd a gyermek átadásától kezdődően a felperes mindenkori jövedelme 20 %-a, de minimum 13.000

forintos összegben állapítsa meg, és a kapcsolattartást az elsőfokú ítéletben szabályozottak szerint rendelje el. Jogszabálysértésként a Pp. 206. §-ának (1) bekezdésében foglaltak sérelmére hivatkozott.

Indokként előadta, hogy a másodfokú bíróság által pontosított, kiegészített tényállás iratellenes, okszerűtlen megállapításokat tartalmaz az alábbiak szerint:

1. A felek személyes meghallgatása és a tanúk vallomása alapján álláspontja szerint igazolható, hogy a gyermek szinte azonos időt töltött az alperesi szülők és a szülők közös lakásában, tehát nem a szülők volt utolsó közös lakása volt a megszokott környezete.

2. Álláspontja szerint a jogerős ítélet iratellenesen mellőzte azt az elsőfokú ténymegállapítást, hogy a felperes szakította ki megszokott környezetéből a gyermeket és vitte el őt I.-ra.

3. A másodfokú bíróság iratellenesen állapította meg, hogy az alperes a kapcsolattartást akadályozta, ezzel szemben a felperes nem volt elérhető, ezért nem tudta értesíteni a gyermek külföldre viteléről. A felperes volt az, aki nem élt az alperes által felajánlott kapcsolattartási lehetőségekkel. Mivel a felperes emelte ki a gyermeket megszokott közegéből, így az ideiglenes intézkedés meghozataláig nem volt elvárható az alperestől, hogy a gyermeket a felperesnek odaadja.

A másodfokú bíróság által használt „jelenleg” szó iratellenes, hiszen a szakértői vélemény a gyermek kötődésére vonatkozóan a „vizsgálat időpontjában” kifejezést használja, amely nem feltétlenül azt jelenti, hogy a gyermek csak „az adott pillanatban” kötődik az alpereshez.

A felülvizsgálati kérelem alaptalan.

A Pp. 206. §-ának (1) bekezdése értelmében a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak az egybevetése alapján állapítja meg. A bizonyítékokat a maguk összességében értékeli, és meggyőződése szerint bírálja el.

A Pp. 270. §-ának (1) bekezdése szerint a jogerős ítélet ellen felülvizsgálati kérelem előterjesztésének jogszabálysértés esetén van helye, ez a rendelkezés az anyagi és az eljárásjogi szabályok

megsértésére egyaránt irányadó.

A felülvizsgálati eljárás keretében a bíróság mérlegelése körébe tartozó kérdés általában nem vizsgálható és nincs lehetőség a lefolytatott bizonyítás adatainak szembeállítására, újabb összevetésére. A Kúria vizsgálhatja azonban, hogy a mérlegelés eredményét meghatározó indokok tarthatók-e, nincs-e bennük nyilvánvalóan helytelen következtetés. Tehát a felülvizsgálati kérelem keretei között a felülvizsgálat csak arra szorítkozhat, hogy a másodfokú bíróság a mérlegelés körébe vont adatok, tények értékelésénél nem jutott-e nyilvánvalóan helytelen következtetésre (BH 1994. 195., BH 2001. 197.). A mérlegelésen alapuló jogerős határozat megalapozatlansága ugyanis csak akkor állapítható meg, ha a tényállás feltáratlan marad, vagy a megállapított tényállás iratellenes, okszerűtlen, logikai ellentmondást tartalmazó mérlegelésen alapul (BH 1996. 973.).

A Pp. 270. §-ának (2) bekezdésében és 275. §-ának (3) bekezdése alapján megállapítható eljárási szabálysértés hiányában a szabad bírói mérlegeléssel megállapított tényállás felülvizsgálati eljárás keretében történő felülmérlegelésének, a bizonyítékok újbóli értékelésének nincs helye (BH 1995. 103.).

A másodfokú bíróság a Csjt. 72/A. §-ának (1) bekezdésében foglaltak alapján azt vizsgálta, melyik az a szülő, aki a gyermek számára - a nála történő elhelyezés esetén - kedvezőbben tudja biztosítani annak testi, lelki, szellemi fejlődését. E körben ítéletének alapjául elfogadta az elsőfokú bíróság által lefolytatott részletes bizonyítás adatait (felek személyes meghallgatása, tanúvallomások, szakértői vélemény, környezettanulmányok), ezeket pontosította és kiegészítette. Vizsgálta, hogy a gyermek apához való érzelmi kötődésének a kialakulásában milyen tényezők játszottak szerepet, valamint hogy az irányelvben foglaltak értelmében, konkrét esetben a kiskorú gyermek elhelyezése során mely szempontokat kell értékelni ahhoz, hogy a szülők gyermeknevelésre való alkalmassága, vagy alkalmatlansága megállapítható legyen. Ennek alapján jutott arra a következtetésre, hogy ha a kötődés lazulása kifejezetten a gondozó szülő, vagy környezete befolyásának, ráhatásának eredményeként következik be, ez a gondozó szülő gyermeknevelésre való alkalmatlanságát támasztja alá.

A másodfokú bíróságnak ez a következtetése összhangban áll az ítélkezési gyakorlattal is (BH 1995. 225., BH 1996. 40). A fenti irányelvből következően az a körülmény, hogy valamelyik szülő a másik szülőt akadályozza a kapcsolattartásban, vagy a másik szülő értesítése nélkül a gyermek szokásos tartózkodási helyét

megváltoztatja, különösen külföldre viszi, a gyermek érdekeit súlyosan sértő magatartásnak minősül, amelynek következtében az ilyen magatartást tanúsító szülő nem alkalmas a gyermek nevelésére, gondozására (BH 1998. 35.).

A másodfokú bíróság a peradatokkal összhangban állította fel azt a kronológiai sorrendet az események sorozatában (jogerős ítélet 9. oldal), amelynek alapján megállapítható, hogy az alperes volt az, aki megszokott lakóközösségéből a gyermeket kiemelte, a felperes akadályoztatása céljából változtatta a gyermek tartózkodási helyét (külföld, M.) és akadályozta a felperest a kapcsolattartás és a gyermek huzamosabb távú nevelésének a gyakorlásában. A peradatokból megállapíthatóan, amikor az elsőfokú bíróság 2012. január 13-án a gyermeket ideiglenesen az anyánál, a felperesnél helyezte el, ebben a végzésben állapította meg, hogy az alperes változtatta meg önkényesen a gyermek elhelyezését, amikor a felperestől kapcsolattartás céljából elvitte, majd nem vitte vissza, tehát a kapcsolattartást nem tette lehetővé. A peradatokból megállapítható az is, hogy az alperes több mint két hónapos külföldi tartózkodása idején a felperesnek semmilyen tudomása nem volt arról, hogy a gyermek hol tartózkodik, kinél van, milyen életkörülmények között él. Mindazok után, hogy az alperes a felperes tudta, beleegyezése nélkül vitte a gyermeket Írországba és az ottani életkörülmények sem voltak ismertek, hazaérkezését követően a kapcsolattartást megakadályozva rejtegette a felperes elől a gyermeket. Az elsőfokú bíróság által elrendelt környezettanulmány alapján megállapítható, hogy a gyermek a neveléséhez megfelelő körülmények között töltött öt napot I.-n. A perben beszerzett óvodai véleményekből az is megállapítható, hogy a felek többször változtattak lakást K.-n belül, tehát a gyermeknek az apai nagyszülők lakásához, mint megszokott környezethez való kötődése nem állapítható meg, a gyermek megszokott környezete a peres felek utolsó közös lakása volt, amelyet először önkényesen az alperes változtatott meg. A 2012. március 5.-én kelt óvodai vélemény szerint az óvodával az anya tartotta a kapcsolatot, a gyermek mentálisan, pszichésen rendben volt, amikor a felperes környezetében élt. A szakértői vizsgálat kapcsán helyesen értékelte a másodfokú bíróság azt, hogy a vizsgálat időpontjában a gyermek apához való erősebb kötődése az apánál való huzamosabb idejű tartózkodásból következik, ugyanakkor azonban az alperesi magatartás a fent kifejtettek alapján arra irányult, hogy a felperestől a gyermeket elidegenítse.

A fentieket a másodfokú bíróság a 17. Irányelvben foglaltakkal összhangban akként értékelte, hogy a gyermek elsődleges érdeke és egészséges személyiségfejlődését is az segíti elő, ha a gyermek nevelésére alkalmasabb szülő gondozásában nevelkedik és a felperes gyermeknevelési alkalmassága semmilyen tényező kapcsán nem kérdőjeleződött meg, míg az alperes gyermeknevelésre való

alkalmasságát gyengítő tényezők merültek fel.

A Kúria rámutat arra, hogy a Csjt. 1. § (2) bekezdése, 72/A. §-ának (1) bekezdése, a Legfelsőbb Bíróság 17. számú Irányelve alkalmazásával meghatározott gyermeki érdeket a gyermek elhelyezési perben döntő súllyal kell figyelembe venni.

A mérlegelésen alapuló jogerős határozat megalapozatlansága csak akkor állapítható meg, ha a tényállás feltáratlan maradt, vagy a megállapított tényállás iratellenes, okszerűtlen, logikai ellentmondást tartalmazó mérlegelésen alapul (BH 1996. 973.). Nem jelenti a mérlegelési szabály megsértését, ha a másodfokú bíróság egyes bizonyítékok kellően indokolt elfogadásával olyan tényállást állapít meg, amely részben eltér az elsőfokú bíróság által megállapított tényállástól, vagy a bizonyítás adatait összességben értékelve abból eltérő következtetést vont le.

Az adott esetben azonban a másodfokú ítélet mentes az említett hibáktól, a döntés indokait is részletesen tartalmazza, így nem sérti a Pp. 206. §-ának (1) bekezdését (BH 2006. 403.).

A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alperes felülvizsgálati kérelme nem volt eredményes, ezért a pervesztes alperes a Pp. 270. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint köteles a felperes felülvizsgálati költségének megfizetésére figyelemmel a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendeletben foglaltakra.

A per tárgyi költségfeljegyzési jogos volta folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket - pervesztessége folytán - az 1990. évi XCIII. törvény Itv. 74. § (3) bekezdésére tekintettel irányadó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján az alperes köteles viselni. A le nem rótt eljárási illeték mértékének meghatározása a 2011. évi CLVI. törvénnyel módosított Itv. 50. §-ának (1) bekezdésében foglaltakon alapul.

Budapest, 2013. december 3.

Dr. Kőrös András s.k. a tanács elnöke, dr. Gyengéné dr. Nagy Márta s.k. előadó bíró, dr. Makai Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

tisztviselő